

ÇEKYA ÜLKE PROFİLİ

KOCAELİ SANAYİ ODASI
KOCAELI CHAMBER OF INDUSTRY

TEMMUZ 2024

İçindekiler

1.Genel Bilgiler	3
Siyasi ve İdari Yapı.....	3
Genel.....	3
2.Genel Ekonomik Durum	4
3.Dış Ticaret	5
4.Doğrudan Yabancı Yatırımlar	8
5.Türkiye ile İlişkiler	10
Siyasi İlişkiler	11
Ekonomik İlişkiler	12

1. Genel Bilgiler

Siyasi Ve İdari Yapı

Resmi Adı	Çekya
Nüfus	11 milyon
Dil	Çekçe
Yüzölçümü	78 886 km ²
Başkent	Prag
Başlıca Şehirleri	Prag, Brno, Ostrava, Plzen, Liberec
Yönetim Şekli	Parlementer Demokrasi
Devlet Başkanı	Milos Zeman
Para Birimi	Çek Kronu (CZK)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler, NATO (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü), Avrupa Birliği (AB), Avrupa Konseyi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü), DTÖ (Dünya Ticaret Örgütü), EBRD (Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası), IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), Vişegrad Dörtlüsü

Genel Durum

Çekya, bugün, insan haklarına dayalı, çoğulcu ve demokratik siyasi sistemi haiz bir ülkedir. İki kanatlı parlamenter bir sisteme sahiptir. Ülkede yasama yetkisi, 4 yıl için seçilen 200 milletvekilinden oluşan Meclis ile 1/3 ünün yenilenmesi için her iki yılda bir seçim yapılan ve 6 yıl için seçilen senatörlerden oluşan 81 üyeli Senatodan müteşekkil Parlamento tarafından yönetilmektedir.

2. Genel Ekonomik Durum

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar)milyar \$)	290,57	332,03	325,88	337,53	351,16	365,66	381,17	397,09
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	2,3	-0,4	0,7	2	2,1	2,2	2,3	2,3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-Ş)	26 836	30 600	29 801	30 956	32 303	33 742	35 286	36 870
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	15,1	10,7	2,1	2	2	2	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-6,1	1,2	0,6	1	1,1	1,3	1,5	1,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	2,2	2,6	2,6	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4
Devletin Genel Toplam Borçlanma sınırın GSYİH'ya Oranı (%)	4,2	44,2	45,1	45,2	45,1	44,7	43,7	43,9

Kaynak: IMF *: Tahmin, Ticaret Bakanlığı

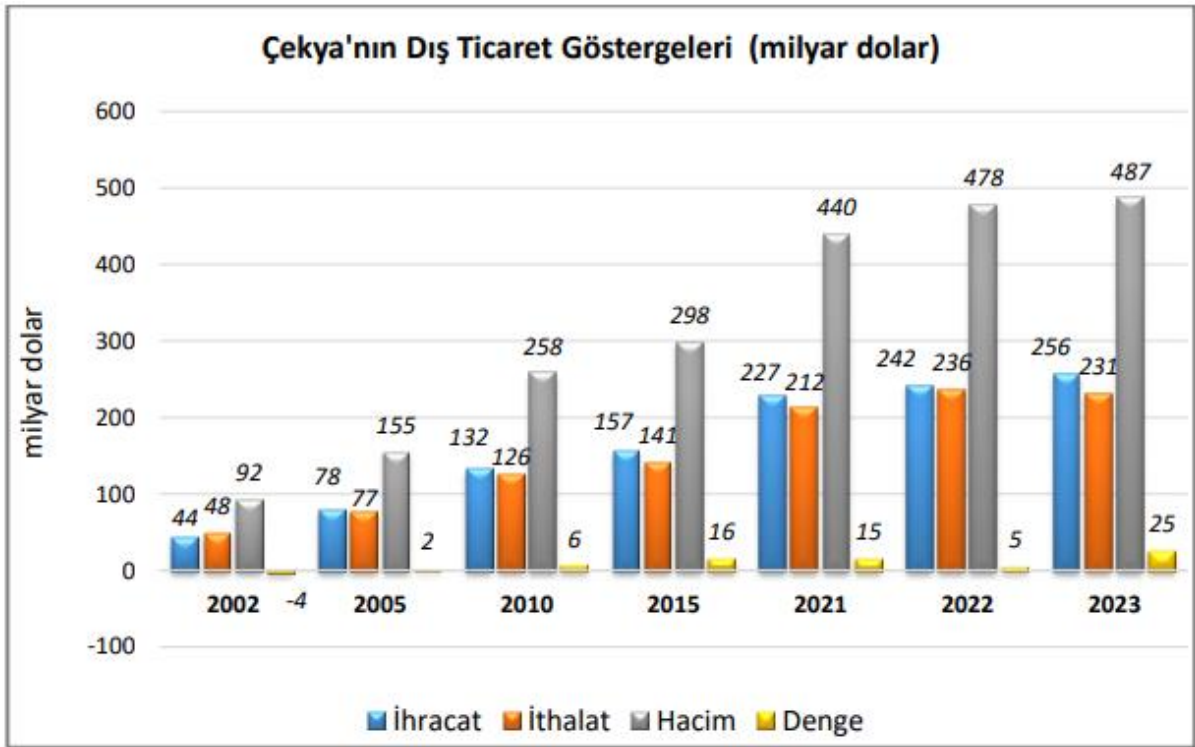
Çek ekonomisi ağırlıklı olarak ihracata yönelik sanayileşme politikası çerçevesinde şekillenmiş bir ekonomi özelliği taşımakta ve ekonominin tüm dinamikleri dış etkenlere duyarlı, özellikle AB'deki (ağırlıklı olarak Almanya) gelişmelere bağımlı bir durumdadır. Çekya ekonomisi yönetiminin mevcut durumun sakıncaları ciddi anlamda analiz edilmiş olup, AB'ye bağımlılığın azaltılmasını teminen, ihracatta pazar çeşitlendirmesi hedeflenerek bu konuda ciddi adımlar atılmıştır. Ancak Çekya'nın dış ticarete ağırlıklı olarak uluslararası üretim zincirinin bir parçası olması ve ihracatın önemli kısmını sermaye mallarının oluşturması ülkeyi küresel kriz sonucunda yaşanan ticaret şokuna ve dış talepteki daralmaya çok duyarlı hale getirmiştir.

2023 yılında Çek ekonomisinde %0,4 oranında ekonomik küçülme meydana gelmiştir. GSYİH'nın yıllık gelişimini olumsuz etkileyen faktörler, hanehalkı nihai tüketim harcamaları ve stok durumundaki değişim olmuştur. Almanya başta olmak üzere Avrupa pazarlarında beklenen büyümenin gerçekleşmemesi, bu ülkelere ihracatı yoğun olan Çekya'da da üretim ve ihracatta arzu edilen atılımın yakalanamamasına yol açmıştır.

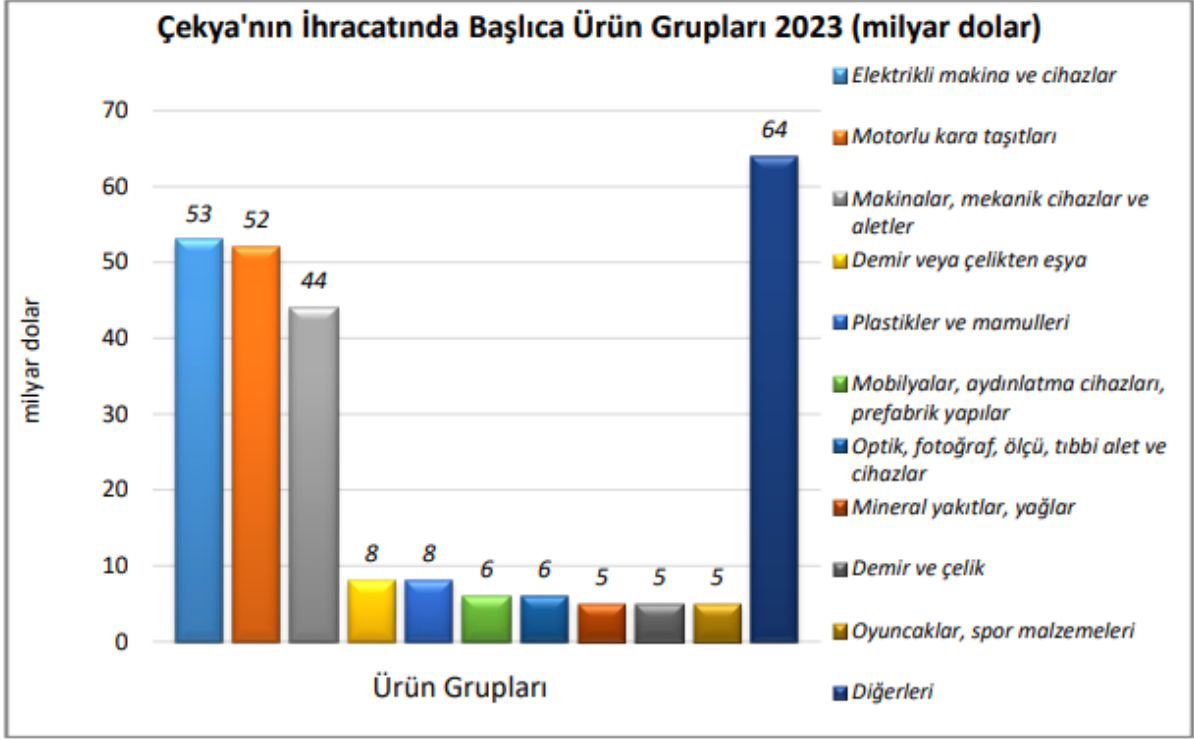
3. Dış Ticaret

2021 yılında 226 milyar dolarlık ihracatla dünyada 28. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler; Almanya, Slovakya, Polonya, Fransa ve Avusturya'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %1 pay ile 18. sıradadır.

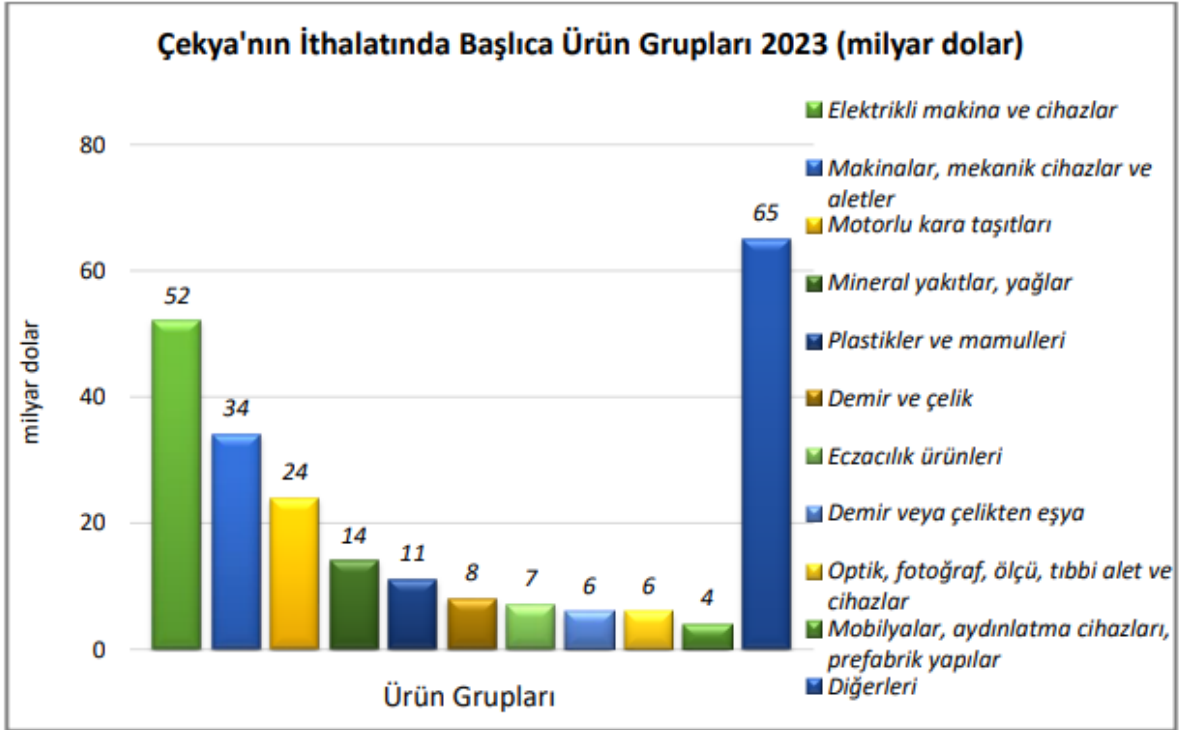
Ülkenin ihraç ettiği başlıca ürünler: otomobiller; otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen makineler; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar ve izole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolardır.

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri, Ticaret Bakanlığı

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri, Ticaret Bakanlığı

Kaynak: Trademap, Çekya Verileri, Ticaret Bakanlığı

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Çekya stratejik konumu nedeniyle yatırım için cazip bir bölgedir. Çok uluslu şirketlerin yatırımları Çekya'ya gelen doğrudan yabancı sermaye yatırımları arasında önemli yer

tutmaktadır. Küreselleşmenin etkisiyle, sadece üretim faaliyetleri değil, perakende ve hizmet sektöründe de çok uluslu şirket yatırımlarının sayısı da artmaktadır. Çekya, 2023 yılında tahmini 8,2 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 34. sıradadır. Ülkenin toplam yabancı sermaye stoğu tahmini 247 milyar dolardır.

Çekya'ya yapılan yabancı sermaye yatırımlarının büyük bir bölümünü hizmet sektörü oluşturmaktadır. Elektrik, finans, ticaret ve gayrimenkul öncelikli hizmet sektörleri arasındadır. Otomotiv sektörü ise imalat sanayi yatırımları arasında önemli yer tutmaktadır. Gerçekleştirilen projelerin %10'unu oluşturmaktadır. Çekya'ya gelen yabancı sermayenin büyük bölümü Avrupa ülkeleri kaynaklıdır.

4. TÜRKİYE İLE İLİŞKİLER

Siyasi İlişki

Türkiye-Çek Cumhuriyeti ilişkileri, Çekoslovakya'yla 1924'te diplomatik ilişkilerimizin kuruluşundan bugüne kadar, ülkenin Almanya işgali altında bulunduğu 1939-1945 dönemindeki kesinti ve takip eden Soğuk Savaş yıllarının durağanlığı bir yana bırakılırsa, daima dostane olmuştur.

Çekoslovakya'nın demokrasiye geçtiği 1989'dan itibaren de ilişkilerimize istikrarlı bir gelişme eğilimi hâkim olmuştur. Çekoslovakya'nın bölünmesinden sonra 1 Ocak 1993'te kurulan Çek Cumhuriyeti, tarafımızdan aynı gün tanınmıştır.

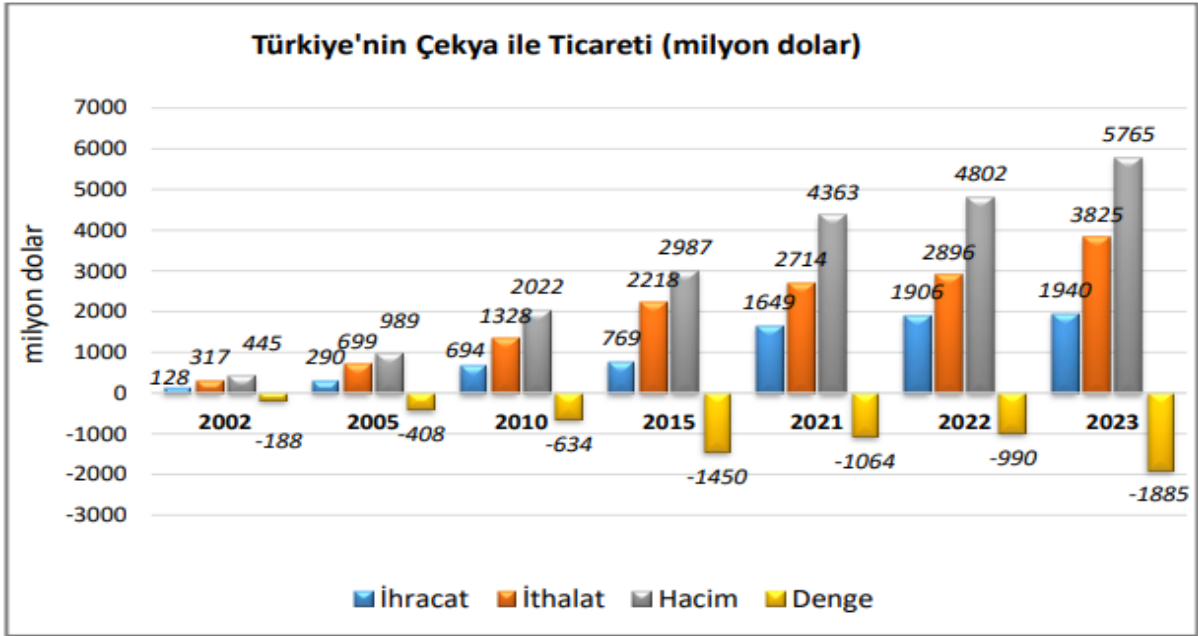
Cumhurbaşkanı düzeyindeki son ikili ziyaretler, Mayıs 2009'da ülkemizden Çekya'ya ve Şubat 2012'de Çekya'dan ülkemize yapılmıştır. Başbakan düzeyinde son ziyaret dönemin Başbakanı Babiş tarafından 2-4 Eylül 2019'da ülkemize gerçekleştirilmiştir.

Dönemin Çekya Dışişleri Bakanı Lubomir Zaoralek 13 Aralık 2016'da ülkemizi ziyaret etmiştir. Sayın Bakanımız ise 10-11 Haziran 2022 tarihlerinde Çekya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Sözkonusu ziyaret Dışişleri Bakanı düzeyinde 13 yıl aradan sonra Çekya'ya gerçekleştirilen ilk ziyaret olmuştur.

Ekonomik İlişki

Çekya'nın 2004 yılındaki AB üyeliğine kadar, 3.10.1997 tarihli Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde şekillenen Türkiye-Çekya ticari ilişkileri, bu tarihten itibaren Gümrük Birliği esasına dayanarak yürütülmektedir.

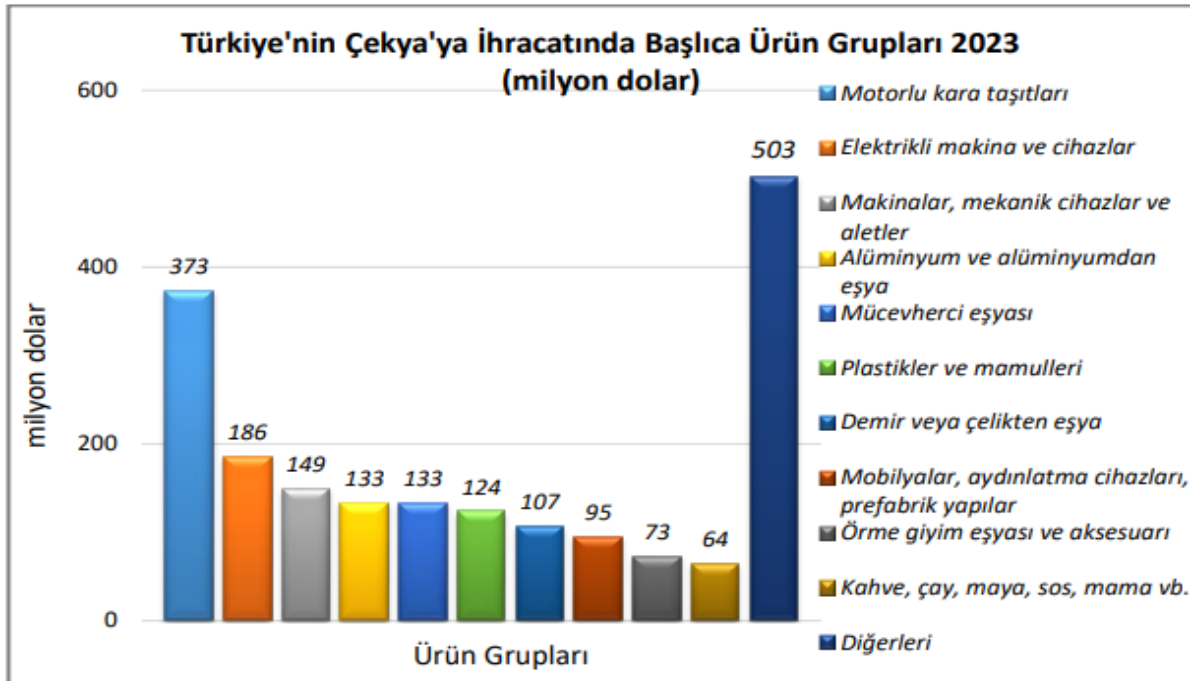
Çekya ile ekonomik ilişkilerimizin mal ticareti üzerinde yoğunlaştığı ve ikili ticaret hacminin özellikle iki ülke arasında Gümrük Birliği'nin tesis edildiği 2004 yılından sonra hızla artmakta olduğu görülmektedir.

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Çekya ile gerçekleşen ikili ticaretimizde 2022 yılında ihracatımız 1.905 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam, ülkemizden Çekya'ya yapılan ihracatın büyüklüğünü ve ticaret hacmini yansıtmaktadır. 2023 yılında ise ihracat miktarı 1.939 milyon dolara yükselmiştir, bu da ihracatın hafifçe arttığını göstermektedir.

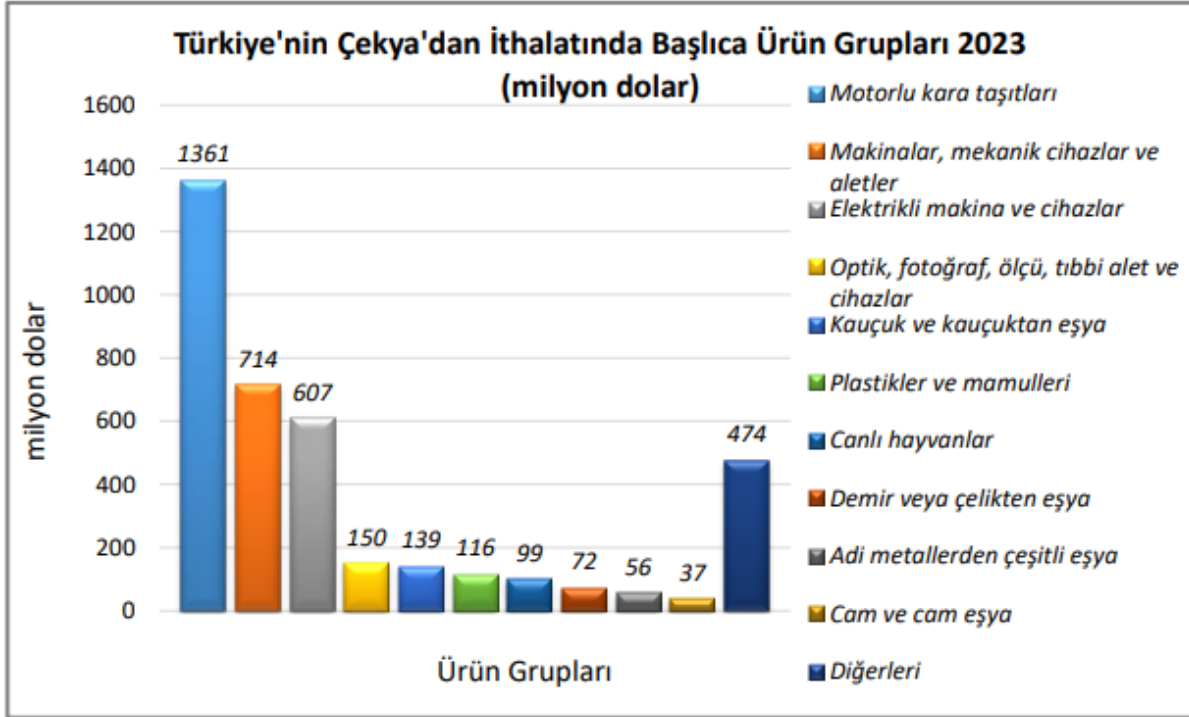
İthalat tarafında ise 2022 yılında Çekya'dan ülkemize gelen ürünlerin değeri 2.895 milyon dolar olmuştur. 2023 yılında ise bu rakam 3.815 milyon dolara yükselerek ithalatın belirgin bir şekilde arttığını ortaya koymaktadır.

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri, Ticaret Bakanlığı

2022 yılında ihracatımız 1.905 milyon dolar olarak gerçekleşmiş, 2023 yılında ise ihracat miktarı 1.939 milyon dolara yükselmiştir, bu da ihracatın hafifçe arttığını göstermektedir.

Başlıca ihraç ettiğimiz ürünler arasında motorlu kara taşıtları çoğunluk gösterirken elektrikli makina ve cihazlar, makinalar, mücevherat eşyası, plastik ve mamulleri, demir veya çelikten eşya, mobilyalar, aydınlatma cihazları, prefabrik yapılar, örme giyim eşyası, kahve, çay, maya, sos, mama vb. gıda ürünleri de yer almaktadır.

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri, Ticaret Bakanlığı

2022 yılında Çekya'dan ülkemize gelen ürünlerin değeri 2.895 milyon dolar olmuştur. 2023 yılında ise bu rakam 3.815 milyon dolara yükseliş yapmıştır.

Başlıca ithal ettiğimiz ürünler arasında motorlu kara taşıtları, makina, mekanik cihaz ve aletler, elektrikli makine ve cihazlar yoğunlukta; optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, kauçuk ve kauçuktan eşya, plastikler mamulleri, canlı hayvanlar, demir veya çelikten eşya, adi metallere çeşitli eşyalar, cam ve cam eşyalarda bulunmaktadır.